

Luminița VARTOLOMEI

Cuvântul ca suport

De ce-ar avea nevoie de vorbe un spectacol conceput și interpretat de către dansatori? Încă nu mi-e clar care dintre motivele ce se pot formula e valabil, și care nu:

- pentru că astfel comunicarea cu publicul este nu numai sensibilă, ci și precisă?
- fiindcă în acest mod pot fi interesați de arta coregrafică un număr considerabil de spectatori altminteri pasionați doar de lectură și (cel mult) de teatru?
- deoarece așa (și doar așa!) sunt convinși că se pot exprima total o serie de creatori formați la școala dansului, dar având o deschidere intelectuală mult mai largă decât aceea pe care pregătirea lor inițială le-a asigurat-o?

Înclin să cred că ultima cauză ar fi cea pe deplin adevărată, mai ales judecând după spectacolele susținute în a doua zi rezervată dansului în cadrul Festivalului Național de Teatru. Căci poate nu întâmplător au fost reunite aici creații (de Mihai Mihalcea și Mădălina Dan) care utilizează cuvântul ca suport pentru mișcare, în (aproape) toate sensurile cu putință: generând-o, orientând-o, explicând-o, măsurând-o...

De ce însă lucrările în cauză au fost oferite publicului bucureștean în limba engleză, chiar nu mi-e limpede: în ceea ce privește „antispectacolul” (cum îl definește autorul) lui Mihai Mihalcea (***You come to see the show and you'll get an extra burger!***), poate că printre cele „peste cinci limbi” (*sic!*) în care el a fost jucat „în festivaluri din Franța, Germania, Polonia, Austria, Olanda și Portugalia” nu se numără și româna (din care, totuși, în reprezentarea de la Centrul Național al Dansului s-au mai strecurat pe alocuri câte două-trei vorbe); dar, dacă e posibil ca și ***Dedublarea*** Mădălinei Dan să se afle într-o situație asemănătoare, atunci cum de nu i s-a tradus în engleză și titlul?

Dincolo de similitudinile ce se pot remarca între cele două spectacole, diferențele sunt notabile.

Costumația „de stradă”, frumoasă și necesară atunci când îi îmbracă pe Mihai Mihalcea și (îndeosebi) pe actrița Mihaela Sârbu, devine nu numai superfluă, ci și inestetică (după gustul meu, cel puțin) în cazul prezentării inițiale a interpreților Mădălinei Dan (unii dintre ei, bănuiesc, n-ar purta așa ceva nici măcar acasă, la scosul gunoiului sau la frecatul podelelor!), dar fantezia plastică a Andradei Chiriac creează veritabile modele de referință atunci când închipuie patru savuroase personaje animaliere. Iar dacă Mădălina Dan se dispensează de decoruri, în schimb Mihai Mihalcea utilizează în chip inteligent ceva mobilier, ba chiar folosește (tot mai inspirat) o mai veche invenție a sa: manechinul-raniță (pe care în cele din urmă aflăm că-l cheamă „Muțu”) e luat din cuier și purtat în spinare prin cele mai năstrușnice figuri coregrafice!

În ambele spectacole, muzica este folosită mai ales în chip de cortină sau de fond pentru rostire, și rar de tot pentru dans, iar colajul muzical amestecă deopotrivă piese (relativ) recente (Eartha Kitt, Kurt Dahle și Jérôme Soudan la Mihai Mihalcea, Cut Copy și Arvo Pärt la Mădălina Dan) cu compoziții (foarte) vechi (Joseph Haydn și Adolphe Adam, respectiv Giacomo Puccini). Dar numai în primul caz prezența acestora din urmă este justificată din punct de vedere dramaturgic, căci este absolut inutilă și deosebit de plicticoasă întreaga introducere pe parcursul căreia, în vreme ce din difuzoare răsună aria sopranei de coloratură, interpreții – nemișcați – așteaptă

(mult prea îndelung...) să se stingă lumina, pentru a se retrage în culise ca să poată intra (la propriu!) în pielea „animăluțelor”. În schimb, preambulul spectacolului lui Mihai Mihalcea are o indiscutabilă funcție logică, ironizând reprezentarea însăși și pe performerii ei, printr-un discurs de altfel cât se poate de serios.

O repetiție care începe ca o șuetă la un pahar de șampanie, continuă cu o autobiografie artistică *sui-generis* (cu observații acide la adresa politicii și administrației, ca și cu „citarea” în cheie parodică, dar de înaltă performanță tehnică, a variației lui Albert sau a *fouetté*-urilor Gisellei) și se sfârșește cu eroul înghițit de un burger uriaș – acesta este spectacolul de autor (și interpret!) al lui Mihai Mihalcea.

Un de asemenea *sui-generis* „Carnaval al animalelor” (Camille Saint-Saëns ar fi fost fericit să i se folosească drept coloană sonoră spiritualele piese pentru două pianе și orchestră!) realizează Mădălina Dan, concepând o serie de discursuri pompos ridicole, dar care în realitate etalează adevărurile cele mai profunde ale artei dansului, enunțate de către: un *Arici* (Carmen Coțofană) ce-și ilustrează textul executând cu grație numărul cel mai dificil și mai interesant din punct de vedere coregrafic; o mare pasăre neagră cu un imens cioc multicolor (Paul Dunca), perorând emoțional, cu pronunțat accent est-european, pe parcursul „zborurilor” sale ciudate; un *Măgar* (Florin Flueraș) ezitant, ce-și caută cuvintele printre foarte numeroasele „ă-uri” și le pronunță cu un vag accent nemțesc, restrângându-și expresia corporală la o singură poziție și folosind doar plastica mâinilor; o *Oaie* (Mădălina Dan însăși) – singurul personaj care nu vorbește, ba chiar nici nu prea dansează, contracția progresivă a mișcării atingând în acest rol apogeul.

O experiență memorabilă pentru publicul neașteptat de numeros și foarte tânăr al acestei a doua seri de dans din Festival...

Mihai MIHALCEA

